

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İŞK/59
6098 S. TBK/99

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/2842
Karar No. 2025/5633
Tarihi: 01.07.2025

- İŞÇİNİN ÜCRETİNİN YABANCI PARA İLE ÖDENMESİNİN KARARLAŞTIRMİŞ OLMASI
- YABANCI PARA ALACAKLISININ SEÇİMLİK HAKKI BULUNDUĞU
- İHTARNAME İLE SEÇİMLİK HAKKINI KULLANAN ALACAKLININ BOZUCU YENİLİK HAKKI NİTELİĞİNDE OLAN SEÇİMİNDEN DÖNEMEYECEĞİ
- SÜRPRİZ KARAR YASAĞI

ÖZETİ: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 99. maddesi uyarınca; borç ülke parası dışında başka bir para birimiyle belirlenmiş ise borcun ödeme gününde ödenmemesi üzerine alacaklı, bu alacağının aynen veya vade ya da fiilî ödeme günündeki rayiç üzerinden ülke parası ile ödenmesini isteyebilir. Dolayısıyla, borcun ödeme gününde ödenmemesi üzerine alacaklıya tanınan seçimlik bir hak söz konusu olup hakkın kullanılması bozucu yenilik doğurucu nitelikte olduğundan talep hakkını kullanan alacaklının artık bu tercihinden dönmesi mümkün değildir.

Somut uyuşmazlıkta; davacı taraf 03.05.2015 tarihli ihtarnamesi ile dava konusu alacaklarının TL üzerinden ödenmesini istemiş, bu ihtarname davalıya 06.05.2015 tarihinde tebliğ edilmiştir. Davacı taraf söz konusu ihtarnameyle tercih hakkını kullanmış ve dava konusu alacakların TL olarak ödenmesini istemiştir. Bozucu yenilik doğuran hakların bir defa kullanılmakla tükendiği dikkate alındığında somut

olayda ihtarnamedeki tercihten dönülmesi mümkün değildir. Hâl böyle olunca dava konusu alacakların Türk lirası üzerinden hüküm altına alınması yerindedir.

(...)

Somut uyuşmazlıkta, dava belirsiz alacak davası türünde açılmıştır. Talep edilen yıllık ücretli izin alacağının belirsiz alacak davası olarak açılması mümkün olmayıp bu alacak kalemi yönünden davanın usulden reddi gerekteyse de Dairemiz tarafından daha önce bu tür davalarda, davanın hukukî yarar yokluğu sebebiyle dava şartı yokluğu nedeniyle reddine karar verilmemiştir. Davacının dava tarihi itibarıyla Dairenin önceki görüşüne güvenerek davasını İstanbul Anadolu Anadolu 11. İş Mahkemesinde belirsiz alacak davası şeklinde açtığı, davanın yetkisizlik kararı ile Ankara 38. İş Mahkemesine geldiği anlaşılmaktadır. Bu hâlde davacının bu güveni boşa çıkarılmamalı; dava tarihi itibarıyla iki Dairenin birleşmesinden önceki Daire uygulaması gereğince davanın belirsiz alacak davası şeklinde açabileceği kabul edilmelidir. Aksi takdirde hukukî belirlilik, hukukî öngörülebilirlik ve sürpriz karar yasağı ilkelerinin ihlaline yol açılmış olur.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verilmiştir.

Davacı vekilince temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılmasının istenilmesi üzerine, işin duruşmaya tâbi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 01.07.2025 salı günü tayin edilerek taraflara tebligat gönderilmiştir.

Duruşma günü davacı adına vekili Avukat M. C. ile davalı adına vekili Avukat İ. D geldiler.

Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verildi.

Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı Şirkette 15.03.2013-17.02.2015 tarihleri arasında makine mühendisi olarak 8.000,00 USD ücretle çalıştığını, iş sözleşmesinin haklı bir neden olmaksızın feshedildiğini, davacının

cumartesi de dâhil 07.00-18.00 saatleri arası çalıştığını, mesai bitiminde 19.00'a kadar genel değerlendirme toplantısına katıldığını, yıllık ücretli izin alacağını, aylık ücretli izin kullandığını, hafta tatilleri ile ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalıştığını ileri sürerek ihbar tazminatı, fazla çalışma, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil ile yıllık ücretli izin alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacının talep etmiş olduğu alacakların zamanlaşımına uğradığını, davacının Kenya'daki inşaat işinde 17.04.2013-25.02.2015 ve 10.05.2012-19.05.2012 tarihleri arasında çalıştığını, saatlik ücretinin brüt 3.030,00 Kenya Şilimi olduğunu, iş sözleşmesinin iş bitimi nedeniyle feshedildiğini, davacıya 2.669,66 USD kıdem tazminatı ödendiğini, 11.09.2013-27.09.2013, 05.03.2014-20.03.2014 ve 01.20.2014-15.10.2014 tarihleri arasında yıllık ücretli izin kullandığını, fazla çalışma ücretinin bulunmadığını, hafta tatilinde, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalışma olmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; Kenya Hukuku dikkate alınarak hazırlanan bilirkişi raporundaki hesaplamalara göre davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; Dairece taraflar arasında imzalanmış iş sözleşmesinden hareketle somut olayın çözümünde Türk hukukunun uygulanamayacağı sonucuna varılmış ise de yabancı hukukunun uygulanmasına dair Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 2023/5975 Esas, 2023/10856 Karar sayılı kararında "... 5718 sayılı Kanunun 24'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre hukuk seçimi, taraflarca açıkça yapılabileceği gibi zımni olarak da yapılabilir. Yabancılık unsuru taşıyan bir iş sözleşmesinin varlığı karşısında, Türk Hukukuna göre açılmış bir davada davalı tarafça en geç cevap dilekçesi ile yabancı hukukun uygulanması gerektiği yönünde itirazda bulunulmaması yahut en geç ön inceleme duruşmasında tarafların hukuk seçimi konusunda anlaşmamış olmaları durumunda uyuşmazlığa uygulanacak olan hukukun Türk Hukuku olarak zımnen seçilmiş olduğunun kabulü gerekir. Buna göre somut uyuşmazlığa Türk Hukukunun uygulanmasında bir isabetsizlik bulunmamaktadır." değerlendirmesine yer verildiği, somut olayda yabancılık unsuru sabit ise de davalı tarafça cevap dilekçesinde uygulanacak hukuka dair bir itirazda bulunulmadığı, şu hâlde Yargıtay uygulaması dikkate alındığında uyuşmazlığın çözümünde Türk hukukunun uygulanması gerektiği, davacının izin süresini ve brüt ücretini bilebilecek durumda olduğu, söz konusu talebin belirsiz alacak davasına konu edilmesinde davacının hukukî menfaatinin bulunmadığı, yıllık ücretli izin alacağı talebinin dava şartı yokluğundan usulden reddi gerektiği,

davacının ihbar tazminatına hak kazandığı, davacı tanıklarının anlatımları, davacının yaptığı işin niteliği ve davalı tanık anlatımı karşısında davacının fazla çalışma yaptığı, hafta tatili ve ulusal bayram ile genel tatil günlerinde çalıştığı, davacının dava dilekçesinde seçimlik hakkını kullanarak TL üzerinden talepte bulunduğu, buna göre TL üzerinden hesaplama ile hüküm kurulması gerektiği gerekçesiyle tarafların istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak yeniden hüküm kurulmak suretiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde;

1. Davacının ücretini USD üzerinden alması nedeniyle dava dilekçesinin netice-i talep bölümünde davaya konu alacakların fiili ödeme günündeki USD üzerinden hesaplanması ve ödenmesini talep ettiklerini, Bölge Adliye Mahkemesince TL üzerinden hüküm kurulmasının hatalı olduğunu, talep edilen alacakların USD olarak hüküm altına alınması gerektiğini,

2. Bölge Adliye Mahkemesinin 15.11.2022 tarihli kaldırma kararı uyarınca İlk Derece Mahkemesince Kenya hukukunun uygulandığını, usuli kazanılmış hak kapsamında hukuka uygun karar verilmediğini,

3. Yıllık ücretli izin alacağı talebinin belirsiz alacak davası olarak açılmayacağı gerekçesiyle usulden reddine karar verilmesinin hatalı olduğunu ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, uygulanacak hukuk, dava konusu alacakların hangi para birimine göre hüküm altına alınacağı, yıllık ücretli izin alacağının belirsiz alacak davası olarak açılıp açılmayacağı ve hafta tatili ve ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının doğru miktarda hüküm altına alınıp alınmadığı noktalarındadır.

1. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 99. maddesi uyarınca; borç ülke parası dışında başka bir para birimiyle belirlenmiş ise borcun ödeme gününde ödenmemesi üzerine alacaklı, bu alacağının aynen veya vade ya da fiili ödeme günündeki rayiç üzerinden ülke parası ile ödenmesini isteyebilir. Dolayısıyla, borcun ödeme gününde ödenmemesi üzerine alacaklıya tanınan seçimlik bir hak söz konusu olup hakkın kullanılması bozucu yenilik doğurucu nitelikte olduğundan talep hakkını kullanan alacaklının artık bu tercihinden dönmesi mümkün değildir.

Somut uyuşmazlıkta; davacı taraf 03.05.2015 tarihli ihtarnamesi ile dava konusu alacaklarının TL üzerinden ödenmesini istemiş, bu ihtarname davalıya 06.05.2015 tarihinde tebliğ edilmiştir. Davacı taraf söz konusu ihtarnameyle tercih hakkını kullanmış ve dava konusu alacakların TL olarak ödenmesini istemiştir. Bozucu yenilik doğuran hakların bir defa kullanılmakla tükendiği dikkate alındığında somut olayda ihtarnamedeki tercihten dönülmesi mümkün değildir. Hâl böyle olunca dava konusu alacakların Türk lirası üzerinden hüküm altına alınması yerindedir.

2. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyumsuzluğun hukukî nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda ve (1) numaralı paragrafta belirtilen gerekçelere göre davacı vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

3. Dairemizin belirsiz alacak davalarında sürpriz karar yasağına ilişkin ilkesi 14.09.2020 tarihli ve 2016/26476 Esas, 2020/7547 Karar sayılı; 31.05.2022 tarihli ve 2022/5909 Esas, 2022/6892 Karar sayılı; 09.02.2022 tarihli ve 2022/829 Esas, 2022/1542 Karar sayılı kararlarında açıklanmıştır. Buna göre Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunun 07.07.2020 tarihli ve 173 sayılı kararı ile; aynı uyumsuzlukların temyiz incelemesini yapmakla görevli 22. Hukuk Dairesinin kapatılması ve tüm işlerinin Dairemize devredilmesi üzerine, belirsiz alacak davası ile ilgili yeniden yapılan değerlendirmeler sonucunda belirlenen yeni ilkelerin hemen uygulamaya konulması, Dairenin önceki görüşüne güvenerek dava açanlar yönünden hukukî güvenlik, hukukî belirlilik, hukukî öngörülebilirlik ve sürpriz karar yasağı ilkelerinin ihlaline yol açacaktır. Bu sebeple, benimsenen yeni görüşün Yargıtay Kararları Dergisi ya da başkaca yollarla duyurulmasından itibaren makul bir süre sonra uygulamaya konulması, Dairenin görüşüne güvenilerek açılan davalarda ise, önceki uygulamaya devam edilmesi uygun görülmüştür.

Somut uyumsuzlukta, dava belirsiz alacak davası türünde açılmıştır. Talep edilen yıllık ücretli izin alacağına ilişkin belirsiz alacak davası olarak açılması mümkün olmayıp bu alacak kalemi yönünden davanın usulden reddi gerekmeğe de Dairemiz tarafından daha önce bu tür davalarda, davanın hukukî yarar yokluğu sebebiyle dava şartı yokluğu nedeniyle reddine karar verilmemiştir. Davacının dava tarihi itibarıyla Dairenin önceki görüşüne güvenerek davasını İstanbul Anadolu Anadolu 11. İş Mahkemesinde belirsiz alacak davası şeklinde açtığı, davanın yetkisizlik kararı ile Ankara 38. İş Mahkemesine geldiği anlaşılmaktadır. Bu hâlde davacının bu güveni boşa çıkarılmamalı; dava tarihi itibarıyla iki Dairenin birleşmesinden önceki Daire uygulaması gereğince davanın belirsiz alacak davası şeklinde açabileceği kabul edilmelidir. Aksi takdirde hukukî belirlilik, hukukî öngörülebilirlik ve sürpriz karar yasağı ilkelerinin ihlaline yol açılmış olur.

Bölge Adliye Mahkemesince yukarıda açıklanan ilke ve esaslar dikkate alınmadan yıllık ücretli izin alacağına ilişkin davanın hukukî yarar dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

4. Ayrıca Bölge Adliye Mahkemesince, hükme esas alınan bilirkişi raporundaki hesap tablolarına göre belirlenen hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacakları %30 indirim yapılarak hüküm altına alınırken; hafta tatili alacağı olarak ulusal bayram ve genel tatil alacağına ilişkin miktarı, ulusal bayram ve genel tatil alacağı olarak ise hafta tatili alacağına ilişkin miktarının yazılmış olduğu anlaşılmalı bu husus da bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULMASINA,
Davacı yararına takdir edilen 28.000,00 TL duruşma vekâlet ücretinin davalı
tarafa yükletilmesine,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,
Dosyanın kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,
01.07.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.